

ACC. N:R M. 9229:1-12.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: G. G. Löfgren
Härad: Östra Adress: Bot. 72, Rådeby
Socken: Rådeby Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1943 Född år _____ i _____

Skildring av en arbetsam mans liv på
Jordö, - båtbyggen, fiske m. m. s. 1-12.

Skriv endast på denna sida!

Skärgårdskustur.

Jordö är en helt liten ö i Färöskerna-
Skärgård. Den sammanhängande numera
med den östen därom belägna skär-
ön Almö. Från Almö kan man komma
tillskott över till fastlandet, via det
smala när vid Öjufatammarna, där de
härda fornminnesgriparna äro belägna.
För mer än hundra år sedan skildes
Jordö från Almö medelt ett smalt
vattudrag. Väster om Jordö ligger
den betydiga ön Torkö, bekvämt genom si-
na klusterklänningar. Söder ut ligger
flera öar bland dem Lätö, Tarnö och
Skypö. Stora om Jordö utbiller sig
Kusterbylandet jämte Kramö samt
många holmar och skär. Skarv-
benarna av alla dessa öar, holmar
och skär omsluter flera fjärdar och
skär, som för sig ganska fiskrika.
På norra delen av Jordö, den s. k. "Kärran".

ligger fiskerbojorna ganska tätt
sammansjuktade. Lågra delen av ön
är däremot ganska glätt bebyggd.
Där by de s. k. bönderna (Åboer).

Åbon Andreas Hansson, född
1830, död 1920, ägde en liten gård
på södra delen av Lånö. Den bestod
av några små åkerlappar, en
rötmålad skuga samt kofesmar-
ker för 3-4 kor jämte en häst.

Det fiske han bedrev vidbyr Värdö-
gan i någon mån till familjens
underhåll, men detta tillsammans
med gårdens anskaffning kunde
hålla familjen alla behov, då fisk
eller ibland blev över till ansalan.
Vad för han, för att undvika denna
vilde slag till sig på härbjergeri i
Småsk. Han bytte s. k. klämsöskor.
Av det härskulskär skivsket sminkade
han, med stor skicklighet, i hop den
ena besatta båten efter den andra.

Det var små skarpstämna skär-
gårdskryssare med höga stämor,
men med låga frubord, som hol-
lades fram under hans åttniofjär-
fjundra händer. All gick som edmans.
De var försedda med spritsiegel
och folk. Segelutställningen var sådan,
att biten vid kryssning kunde ligga
mycket nära vindögat utan att
seglen därvid levade sig något
närmare. Tid häftiga kastbyar kom.
de spritigt lätt nog slitas ut sin
skropp varefter seglingen mera
lyggt kunde fortsättas med skroglat
i skeant. De minsta skon, som
han byggde i femtonfotningarna, an-
vänder som skreybåtar. Dessa var
lätta att framdriva med åra eller med
händer. På förstämman fanns beslag för
fästandet av pärngaler för gjulbid.
Ettans verkstad bestod av en inhägnad

H. M. 9229: 4.

å gårdar, den s. te. skiftbygdens planer.
Den var skyddad av ett stort kastanje-
träd, en bergvägg samt av sadugårds-
byggnaderna.

Under kastanjeträdet var hans
verktyg förvarade, väl skrymde av-
trädets skugga och grönar samt av-
många lösa böcker.

Då hans krafter ej tog i anspråk
på annat håll, sågs han här, glad och
frägn, arbeta på sina böcker.

Men han förinden förtalad av ma-

gen, gav han alltid ett vänligt svar.

Han ett åmotal i gång vid de Andras

Stämman och han hade videt i sin

snak. På ett tväligt och smärtsamt

sätt berättade han den ena historien

efter den andra. Han gjorde sig de

179 tid ~~han~~ sin gamla Andras,

och med sin märkliga stämning.

Spörre han en och annan gång, så

det hade hand berget. Jag liker

5. M. 9229: 5.

här en av hans sångar ur minnet:

Pöpsången.

När jag förmöjde min pipa hände,
den jag har full av god labak,
jag skedd den i mind hände
enklid varav jag tagu var. (2)

När jag har halik ar och klla,
jag skändigt om min förvandling dit.

Den är av her ar jorden lagu.

Min företa utspång jorden var.

Den här i stöcken, *Ständelagru*

längt förväu man det förmodat har.

Så ger det oss i lökens joral

Om du ej så hårda stöcker läl.

En rök jag är som tart försörme,

den sig i lusten späder steng.

Des skatfärdet mig jämnime,

att jag ju spåu ar lust ingenting.

När jag i jorden omflar kull

här skrapet av mig en framfukt mud.

Jag här då i min anordnad

för svar som från av långtänd kulp.

6. M. 9229:6.

En historia som han berättade
skall jag här försöka återge
med hans egna ord:

"Då va en julafton i min
ungdom. Ti hade alla i familjen åtit
oss rejdtill mätta av fisk och grött
om. m. och fint aftonen för sedvanlig
vis. Stjida och blåta gult vi alla
ke kops. Jag stannade om ett slag,
min vaknade en förfärlig mapplagst.
Då va all den stid, maten sam-
t jag i va van va. Jag slungade å min
fälsk och gick all och satte mig
över kornen. Då den tiden fanns
då ingen stam där. Sats mä hal i,
Överbygg som ett fabriksstäm utom
Då va bara en kom, som satt fast på
den gamla byggnaden och vilade om
sin lunda. Kunde för minna här kvara.
Där satt jag, som sagt va och gjorde
mina betor. De svä i skinnat där
baka och i mynnarna mä. för den tiden,

M. 9229:7.

by, namnet vi kall. Då kunde ja
allt de bästa de allt kumpen värm
i förmyndighet som slo här skras
kuvva. Då lät arfvervat som nu

omnu klippen, nu skick sallar.

Åha kändte jag de blev gott om
färdion för då kändte te kändte är.

De ble då också. Slam salfin
kubentime fick vi sköppla opp
i sköppelkorgar. Så nu då mäk.

Jag lag de gamla kuskriaba i
närman skrekande. De var moss.

Belupen långt ut på granne och de
sågo misskända ut, men de kuro kuro
fukt varje är. Det blev gott om klock-
läppeln, som källa sig fiska ända fram
till Mits ammar. De förarade i en
mörk källan under skogen.

Står Andras Skansen dag sin

skrejbit, som lag förtöjd vid kurrugarna
i en skjåm, karubeklädd druckarna
vid faddisund, och jag lag ut för

fiske, lag havt som en spegel.
 Med sin snärgi sätte och som han
 de sköttes som havt dode.
 Han kom såhan somhant tillbaka.
 I sin mörkade gripokrog lags alar
 och slungade sig om kordurna.
 Men han hade många minnan
 all mätta; barn som vagnbjörnar,
 fruktan många av dem gick bort
 vedan i tidig alder. Lällan försom.
 smade han ett lömsligt tillfälle till
 fiske auringen det gällde dig eller
 snakk! Kär han sommit långt ut
 till havs med sin lilla odäckade
 ekan, kunde vädrat övervassa komn.
 Han fick då skumpa lard för lurd
 skand de försande hemmangarna,
 om han skulle skurade sig alltid.
 Han var orvanligt stark både
 andligt och kroppsligt. Han
 hade en god andomesfärmyga
 och hans kropp var som ett
 enda ommskulptering.

M. 9229: 7.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Sina barn höll han i kudd och
Hörens förmaning" och läste ofta
för dem ur bibeln.

Hans husen, som var sjuklig,
lämnade honom och en datter fick
stöka huset.

Han kunde en bestämmd vilja med
Fabian Månster som han följde
sin hände. Täckelseordboken
"Häls August" från Thun, som var
autöring och "predikad" med sina
Gifvingsordade fänor, sykte sin
barnen om. Fad mms, så mllia
kudd, hur kuddarna i Karls Runa

Gjorde när du "Häls August" och
förrände lekta till hans fänor.
En skrif citras här nedan:

"Häls Augusten flyt,
Madam Pata vill det,
har i byttan om i fänorna som."

#10. M. 9229: 10.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Andreas Olsson var häftig
och kunde ibland överula sig.

En gång blev han arg på en
slaktare när han slog mot sin

hård vid Bergvästarkonjens i
Karlsholmen. Han ryckte då till

argt en höft, som blev dödade i
skallen på slaktaren. Denna

domade av, för att som källstens
och Andreas fick betala dyra
böter för den skadade.

Vid 87-års ålder fick han för
fästa gången kullörke. Gubben

blev vésinnig. Han grip sig, går
i hand med båda händerna, och

skutande i slumptäskerna, som
en gammiball, mellan gatu och
balk på viljarna kuskade. Han
skade en stor skottare och press-
rade en, som kunde kung.

Fram emot 90-års åldern blev
gubben hans hälsa allt värre och hans

hans brevsten att antaga.

På våren 1920 slutade han sina dagar. Om färdens fraktabeskrivning
 ligger i en allmän och spär, klyppad
 annan eska, vilken så betydande
 omö en större del från färdens
 till Lissleby.

Från stranden till Ryssan,
 gick Ryssans gamla lögårdens di-
 stans under skivringning.

Så blev då äro Andreas
 stannan! efter ett långt, stävamt
 förordningstid för, vid vilken du sista
 vilan i den kyrkan, där hans
 mäktiga stämna, under försam-
 lingen, ljudit på ofta.

42. M. 9229:12.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Som en stormfågel ek
Han full! —
När Han sig för kärn,
Sjögår Han i handens höll,
Som Han full av Tårar.

Tårar älskade Han mest.
— Kärleken sleg med åren. —
Sjögår var för honom bäst,
där han såg bland snöarna.

Fäst du ringa var,
Hans lott,
Var Han glad och sorgsam.
Tills Hans sista mål var nått,
Nödbart, när skatt som smält,
Fullt Han fram för vägen.

G. E. Sjögren

d. 12. 11. 1943.